

15.12.2003r.

**Informacja o stanie przygotowania Województwa Kujawsko-Pomorskiego
do akcesji z Unią Europejską**

Zgodnie z Uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr XV/189/03 z dnia 17 listopada 2003r. w sprawie zobowiązania Zarządu Województwa do przedstawienia informacji na temat stanu przygotowań Województwa Kujawsko-Pomorskiego do integracji z Unią Europejską Zarząd Województwa przedstawia ramową informację stanowiącą wprowadzenie do bardziej szczegółowych analiz dotyczących stanu przygotowań województwa do akcesji z UE. Przedstawiona informacja odnosi się do głównych obszarów działań podejmowanych przez samorząd województwa oraz inne podmioty odpowiedzialne za proces przygotowania do akcesji i budowanie potencjału absorpcyjnego regionu. Kolejne informacje przedstawiane na poszczególnych sesjach Sejmiku zawierać będą bardziej szczegółowy opis dotychczasowych oraz planowanych działań podejmowanych przez jednostki samorządu województwa, jednostki samorządu lokalnego oraz inne podmioty odpowiedzialne za przygotowanie województwa kujawsko-pomorskiego do akcesji, jak również partnerów społeczno-gospodarczych planujących wykorzystanie dostępnych w latach 2004-2006 funduszy strukturalnych.

Prezentowana informacja odnosi się do głównych działań wpływających na proces integracji oraz stanowiących obszar potencjalnego wykorzystania przewidzianych dla województwa funduszy strukturalnych zgodnie z założeniami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Sektorowych Programów Operacyjnych.

Budowanie potencjału absorpcyjnego województwa

Działania podejmowane w związku z akcesją do UE mają przede wszystkim na celu przygotowanie potencjału absorpcyjnego województwa w zakresie wykorzystania funduszy strukturalnych. Zadanie to realizowane jest przez jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego oraz inne podmioty zaangażowane w przygotowanie regionu do akcesji z UE. Szczególne znaczenie dla samorządu województwa ma przygotowanie do realizacji Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), który poprzez fundusze strukturalne (Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Społeczny) wspierał będzie rozwój regionalny naszego województwa.

ZPORR zakłada wsparcie z środków funduszy strukturalnych trzech priorytetów, a mianowicie:

- a. ***Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionu***, w ramach, którego będzie można realizować projekty z zakresu: infrastruktury

drogowej, ochrony środowiska, rozwoju infrastruktury edukacyjnej na poziomie wyższym, kultury i turystyki oraz społeczeństwa informacyjnego

- b. **Wzmocnienie rozwoju regionalnych zasobów ludzkich**, którego interwencja dotyczyć będzie działań na rynku pracy, w szczególności projekty będą ukierunkowane na kształcenie ustawiczne, wyrównywanie szans edukacyjnych, reorientację zawodową osób odchodzących z rolnictwa, realizację Regionalnej Strategii Innowacji oraz promocję przedsiębiorczości;
- c. **Rozwój lokalny**, który będzie wspierał podobnie jak w przypadku PAOW zmiany na obszarach wiejskich i w miastach do 20 tys. mieszkańców oraz rewitalizację obszarów przemysłowych, powojaskowych, a także powstawanie i rozwój mikroprzedsiębiorstw. W ramach ZPORR województwo kujawsko-pomorskie może otrzymać ponad 142 mln EURO z funduszy strukturalnych na realizację tych trzech priorytetów. Uwzględniając zapisy przyjęte w Strategii Rozwoju Województwa oraz Programie Rozwoju do 2010r. Zarząd Województwa zdecydował wstępnie, iż największą ilość środków prawie 54% (76 mln euro) zostanie przeznaczona na realizację priorytetu pierwszego, ok. 30% stanowić będzie priorytet 3 (43 mln euro) a ok. 16% funduszy zostanie skierowane na realizację priorytetu 2 (23 mln euro). Powyższy podział środków uwzględnia zintegrowany charakter programu, tj. konieczność połączenia w jeden program 16 komponentów regionalnych jest wynikiem konsultacji prowadzonych z Ministerstwem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Projekty, które będą otrzymywały wsparcie w ramach ZPORR wybiera Zarząd Województwa po przeprowadzeniu procesu oceny i selekcji. Wnioskodawca musi przedłożyć w odpowiedniej, wydzielonej komórce Urzędu Marszałkowskiego (w tym celu tworzona jest specjalna struktura w urzędzie marszałkowskim w oparciu o wytyczne Ministerstwa Gospodarki) stosowny wniosek aplikacyjny wraz z kompletną dokumentacją, który następnie zostanie poddany ocenie formalnej oraz merytorycznej przez Panele Ekspertów. Powstała w tym procesie lista rankingowa zostanie poddana ocenie Regionalnego Komitetu Sterującego, który zaopiniuje wybór projektów Zarządowi Województwa. Przekazywanie środków do beneficjentów należeć będzie do kompetencji administracji rządowej w województwie. Kryteria wyboru projektów do współfinansowania zawiera program operacyjny. Regionalny Komitet Sterujący zostanie powołany w pierwszej połowie listopada br.

Aktualnie prowadzony jest intensywny proces identyfikacji potencjalnych projektów, które mogłyby uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych ramach ZPORR. Uruchomiony

został w grudniu ubiegłego roku specjalny Internetowy System Ewidencji Kart Projektów dla dużych projektów. W grupie tej znajduje się 88 projektów na ogólną wartość 1,32 mld zł, które uzyskały pozytywną ocenę oraz 150 wniosków posiadające status roboczy. Ponadto zgromadzonych zostało 198 tzw. „małych” projektów, których pojedyncza wartość wynosi poniżej 500 tys. Euro. W tej grupie ogólna wartość projektów wynosi 199 mln zł. Obie grupy projektów przewidziane są do współfinansowania w ramach ZPORR ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Przeważają tu projekty dotyczące rozbudowy i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej, przedsięwzięć z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska. W tym zakresie wnioski swoje złożyło ok. 50% jednostek samorządowych z terenu województwa.

Stopniowo są także uruchamiane projekty w ramach programu Phare 2001-2003 zarządzanego przez Samorząd Województwa. Łączna kwota alokacji Phare na te lata wynosi prawie 36 mln euro. Pierwsze dwa kontrakty zostały już podpisane i prace rozpoczęte, a mianowicie: Budowa Centrum Transferu Technologii w Toruniu i Budowa Parku Przemysłowego Solcu Kujawskim. Pozostałe dwa rozstrzygnięcia przetargowe są aktualnie przedmiotem zatwierdzania przez Komisję Europejską, zaś 20 października następuje otwarcie ofert w największym przetargu realizowanym w programie Phare - Budowa Południowej Obwodnicy Torunia. Ponadto przeprowadzono już przetarg na jeden z projektów realizowanych w ramach Phare 2002 tj. Modernizację Mostu Fordońskiego w Bydgoszczy.

W zakresie działań samorządu województwa realizowanych przez Urząd Marszałkowski i jednostki podległe podejmowane są przedsięwzięcia o charakterze doradczo-informacyjnym i organizacyjnym skierowane do jednostek samorządu lokalnego i partnerów społeczno-gospodarczych.

W związku z tym odbywają się cykliczne spotkania Regionalnej Sieci Doradczo-Informacyjnej skupiającej przedstawicieli poszczególnych samorządów lokalnych. Są oni informowani o procedurach organizacyjnych i działaniach technicznych w związku z przygotowywaniem projektów współfinansowanych przez fundusze strukturalne.

Prowadzona jest przez odpowiednie Departamenty Urzędu Marszałkowskiego działalność informacyjno-doradcza w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego i partnerów społeczno-gospodarczych. Odbywają się systematyczne spotkania, konsultacje oraz wymiana doświadczeń inspirowane przez Urząd Marszałkowski. Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego uczestniczą w spotkaniach, naradach i seminariach organizowanych przez jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, uczelnie, organizacje kościelne, gdzie prezentują informacje dotyczące programowania rozwoju, zarządzania oraz przygotowania

projektów. Systematycznie konsultowane są projekty dokumentów programowych dotyczących rozwoju regionalnego województwa. W pierwszej połowie 2003r. odbyły się między innymi konsultacje dotyczące ZPORR zakończone wspólnym spotkaniem przedstawicieli różnych grup społeczno-zawodowych, samorządu terytorialnego oraz środowisk naukowych i gospodarczych z przedstawicielami samorządu województwa i ministerstwa gospodarki.

Stworzona została baza projektów przygotowywanych przez potencjalnych beneficjentów z terenu naszego województwa. Gromadzone są dwa podstawowe typy projektów. Projekty „małe” o ogólnej wartości do 500 tys. Euro oraz projekty „duże” o wartości powyżej 500 tys. Euro.

W pierwszej grupie zarejestrowanych jest 198 projektów na ogólną wartość 199 mln zł. W drugiej grupie znajduje się 88 projektów na ogólną wartość 1,32 mld zł, które uzyskały pozytywną ocenę oraz 150 projektów posiadających status roboczy.

Przygotowujemy się do wykorzystania możliwości płynących z uczestnictwa w Inicjatywie Wspólnoty pod nazwą INTERREG. Aktualnie Województwo Kujawsko-Pomorskie uczestniczy w przygotowaniu i wdrożeniu projektów w ramach komponentu INTERREG 3B i 3C. W odniesieniu do komponentu INTERREG 3 B będzie on realizowany z udziałem regionu Östergötland w Szwecji jako partnera wiodącego w zakresie prac planistyczno-przestrzennych dotyczących między innymi obszaru metropolitalnego Bydgoszczy i Torunia. Druga inicjatywą jest INTERREG 3C z udziałem regionu Midi-Pyrenees we Francji w zakresie rozwoju zasobów ludzkich.

W zakresie zadań współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego złożonych jest 40 wniosków dotyczących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Trwa proces przygotowania systemu zarządzania projektami, które będą realizowane w ramach ZPORR. Urząd Marszałkowski przygotowuje się do pełnienia roli Jednostki Uczestniczącej oraz Instytucji Wdrażającej dla wybranych działań.

W tym celu dokonana została zmiana jego struktury organizacyjnej, w której wyodrębnione zostały Departamenty, które bezpośrednio będą związane z procesem programowania i zarządzania są to: Departament Rozwoju Regionalnego, Departament Wdrażania Programów Regionalnych, Departament Rolnictwa i Aktywizacji Obszarów Wiejskich.

Utworzone zostało Biuro Informacji Europejskiej, które służy wszechstronną informacją o Unii Europejskiej i procesie przygotowania do akcesji wszystkim zainteresowanym.

Prowadzona jest też działalność informacyjna poprzez media, dotycząca aktywności samorządu województwa oraz innych podmiotów w przygotowaniu do akcesji i budowania

potencjału absorpcyjnego. Informacje te znajdują się między innymi w dodatku samorządowym (Samorządowiec) ukazującym się raz w miesiącu w Gazecie Pomorskiej, a także w Biuletynie Sejmiku.

Trwają przygotowania do powołania Regionalnego Komitetu Sterującego, którego zadaniem będzie opiniowanie oraz rekomendacja Zarządowi Województwa projektów zgłaszanych do realizacji w ramach ZPORR.

Uchwałą Zarządu Województwa przyjęty został Program Działań Komunikacyjnych i Informacji na lata 2003-2006 określający sposób i zakres informowania potencjalnych beneficjentów oraz pozostałych partnerów społecznych o możliwościach i zasadach korzystania z funduszy strukturalnych. W ramach programu przewidziane są działania o charakterze szkoleniowym i informacyjnym skierowane do radnych Sejmiku Województwa, a także cykl spotkań z radnymi i innymi przedstawicielami środowisk samorządowych, które będą organizowane w poszczególnych powiatach.

Prowadzona jest szeroka i systematyczna współpraca z partnerami gospodarczymi i środowiskami naukowymi w celu wskazania na możliwości i sposoby wykorzystywania funduszy strukturalnych dla rozwoju przedsiębiorczości a tym samym podniesienia poziomu konkurencyjności regionu. Służą temu spotkania środowiskowe, na których uczestnicy informowani są o założeniach polityki rozwoju województwa oraz obowiązujących dokumentach programowych w zakresie ZPORR oraz Sektorowych Programów Operacyjnych. Szczęólnego znaczenia nabierają wspólne działania w zakresie innowacji oraz rozwoju technologii innowacyjnych. Praktycznym wymiarem działań w tym zakresie jest przygotowanie potencjału technicznego organizacyjnego i finansowego dla wykorzystania funduszy strukturalnych dla stworzenia w województwie regionalnej szerokopasmowej sieci informacyjnej, a także stworzenia parków technologicznych w Bydgoszczy i Toruniu.

Zorganizowane w bieżącym roku z inicjatywy samorządu województwa kolejne III Forum Gospodarcze Województwa Kujawsko-Pomorskiego poświęcone było omówieniu problematyki wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w procesie rozwoju gospodarczego naszego regionu. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż przygotowania do Forum poprzedzone były spotkaniami informacyjno-konsultacyjnymi we wszystkich powiatach, a także środowiskach naukowych, gospodarczych oraz reprezentujących organizacje społeczne.

Aktywizacja rynku pracy i przeciwdziałanie bezrobociu

Podstawowe znaczenie dla poprawy sytuacji na rynku pracy oraz rozwoju zasobów ludzkich w województwie kujawsko-pomorskim, po wejściu Polski do Unii Europejskiej, będzie miało właściwe przygotowanie a następnie wdrażanie programów i projektów

w ramach realizacji Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. Podstawowe instrumenty polityki strukturalnej i regionalnej w wyżej wymienionym zakresie – otrzymają istotne wsparcie finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dla zrealizowania zadań w zakresie aktywizacji rynku pracy i przeciwdziałania bezrobociu wykorzystany zostanie instrument finansowy w oparciu o działania zawarte w priorytecie 2 ZPORR ***Wzmocnienie regionalnych zasobów ludzkich.***

Ogólnym celem niniejszego priorytetu, jest zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju i wzmocnienia regionalnych i lokalnych zasobów ludzkich. Szczególne znaczenie ma realizacja działań mających na celu reorientację zawodową osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów rozwojowych i restrukturyzacyjnych, w tym przekwalifikowanie osób opuszczających rolnictwo.

Działania realizowane w ramach priorytetu będą koncentrować się zwłaszcza w województwach, gdzie występują obszary wiejskie, restrukturyzacji przemysłu lub inne obszary, na których (np. zdegradowane dzielnice miast) występują przeszkody dla rozwoju opartego o wewnętrzne zasoby. W tych województwach i na tych obszarach należy podjąć interwencję publiczną dostosowaną do specyfiki regionalnej i ukierunkowaną na uzupełnienie ogólnokrajowych programów wsparcia rozwoju zatrudnienia i edukacji.

Wojewódzki Urząd Pracy będzie pełnił rolę Beneficjanta Końcowego w ramach następujących działań zawartych w Priorytecie 2.

Działanie 2.1. - Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie

Celem tego działania jest zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców i ich możliwości zatrudnienia na regionalnym rynku pracy w warunkach członkostwa w Unii Europejskiej.

Podstawowe działania:

W ramach działania wsparcie z zasobów ESF oraz krajowych środków publicznych udzielane będzie w formie dotacji na realizację przedsięwzięć edukacyjnych. Przedsięwzięcia te wynikać będą z regionalnych strategii rozwoju (opracowanych przez samorząd województwa) i polegać będą między innymi na:

- szkoleniach osób dorosłych w zakresie podwyższania i dostosowywania ich kwalifikacji zawodowych do potrzeb regionalnego rynku pracy,

- szkoleniach osób dorosłych w zakresie języków obcych oraz wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych,
- usługach doradczych dla osób dorosłych wspomagających kształtowanie ich kariery zawodowej,
- praktykach zawodowych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów ułatwiających nabycie praktycznych umiejętności i poznanie specyfiki przyszłego zawodu,
- wzmacnianiu współpracy i wymianie doświadczeń pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie regionalnego rynku pracy,
- badaniach, ekspertyzach, publikacjach analizujących sytuację na regionalnym rynku pracy, w tym w zakresie poznania oczekiwań pracodawców odnośnie pożądaných kwalifikacji i umiejętności pracowniczych, prowadzonych w regionie działaniach edukacyjnych, zachodzących zmianach w sektorze MSP, wpływu promocji przedsiębiorczości na lokalny i regionalny rynek pracy, rozwoju społeczno-gospodarczego regionów.

Do kogo może być kierowana pomoc:

Pomoc w ramach działania będzie przeznaczona dla następujących grup docelowych:

- uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- studentów,
- osób dorosłych chcących doskonalić swoje kwalifikacje zawodowe.

Działanie 2.3. - Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa.

Ogólnym celem działania jest stworzenie warunków do podjęcia aktywności zawodowej poza rolnictwem oraz wsparcie procesu przemian gospodarczych na obszarach wiejskich. Realizowane projekty w ramach działania powinny sprzyjać przemieszczaniu się zasobów pracy w szczególności do sektora usług.

Realizowane działanie jest komplementarne w stosunku do działań mających na celu organizację szkoleń zawodowych przyczyniających się do poszerzenia wiedzy i umiejętności rolników i innych osób zaangażowanych w działalność rolną lub leśną realizowanych w ramach SOP "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich". Działanie jest także uzupełniane poprzez modernizację infrastruktury na obszarach wiejskich w ramach Priorytetu 3 ZPORR „Rozwój lokalny”.

Podstawowe działania:

Dostarczanie pomocy grupom docelowym będzie odbywało się poprzez udzielanie dotacji przeznaczonych dla wyspecjalizowanych instytucji m.in. na:

- szkolenia, kursy, warsztaty powiązane z programem praktyk umożliwiających praktyczną naukę nowego zawodu,
- staże ukierunkowane na przyuczenie do nowego zawodu zgodnie z potrzebami regionalnego rynku pracy,
- subsydiowanie miejsc pracy,
- szeroko rozumiane pośrednictwo pracy,
- informacja zawodowa,
- usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych.

Do kogo może być kierowana pomoc:

Pomoc w ramach działania będzie przeznaczona dla następujących grup docelowych:

- rolników i ich rodziny oraz domowników, których gospodarstwa nie będą mogły sprostać warunkom panującym na jednolitym rynku europejskim i nie mogą liczyć na pomoc w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (biorąc pod uwagę strukturę zatrudnienia i towarowość rolnictwa problem ten w szczególności będzie dotyczył województw Polski Wschodniej i Południowo-Wschodniej),
- zatrudnionych w zakładach przetwórstwa rolno-spożywczego zagrożonych likwidacją zakładu pracy w wyniku wejścia Polski do UE,
- najemnych pracowników gospodarstw rolnych oraz ich rodziny,
- pracowników sezonowych.

Działanie 2.4. – Reorientacja zawodowa osób dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi

Ogólnym celem działania jest ograniczenie społecznie negatywnych skutków procesów rozwojowych i restrukturyzacyjnych w poszczególnych regionach oraz wsparcie procesu przemian gospodarczych.

Podstawowe działania:

Realizowane projekty w ramach działania skupiać się będą na osobach zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku restrukturyzacji zakładów pracy.

Dostarczanie pomocy grupom docelowym będzie odbywało się poprzez udzielanie dotacji przeznaczonych dla wyspecjalizowanych instytucji m.in. na:

- szkolenia i kursy w zakresie zmian kwalifikacji zawodowych,

- staże związane z programem przekwalifikowania,
- subsydiowanie miejsc pracy,
- usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i osiągnięcia nowych kwalifikacji zawodowych.

Do kogo może być kierowana pomoc:

Pomoc w ramach działania będzie przeznaczona dla następujących grup docelowych:

- pracowników przemysłów tradycyjnych, takich jak wydobywanie surowców mineralnych (zwłaszcza węgla kamiennego), hutnictwo żelaza, metali kolorowych, przemysł stoczniowy, lekki, chemiczny, zbrojeniowy a także innych branż nie mogących sprostać warunkom konkurencji na jednolitym rynku europejskim.

Kolejnym obszarem działań podejmowanym przez WUP jako jednostkę samorządu województwa kujawsko-pomorskiego będzie realizacja zadań wynikających z Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich jest jednym z pięciu sektorowych programów operacyjnych, które mają służyć realizacji *Narodowego Planu Rozwoju*. Cele, jakie zostały określone w NPR dla powyższego Programu odzwierciedlają priorytety *Europejskiej Strategii Zatrudnienia*: zdolność do uzyskania i utrzymania zatrudnienia, wspieranie przedsiębiorczości, doskonalenie kadr gospodarki, aktywne działania na rzecz promowania równości na rynku pracy, prowadzące do elastyczności rynku pracy i mobilności zawodowej, zostały włączone do SPO RZL.

Celem generalnym SPO RZL jest budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy. Celem szczegółowym programu jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Harmonijny rozwój gospodarki ma zapewnić wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. SPO RZL będzie realizował powyższe cele poprzez działania określone w następujących Priorytetach:

Priorytet 1: Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej.

Celem tego priorytetu jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnej obsługi klientów służb zatrudnienia, pomocy społecznej i innych instytucji działających na rzecz rynku pracy, podejmowanie działań na rzecz ogółu poszukujących pracy i bezrobotnych oraz osób z grup szczególnego ryzyka jak również podejmowanie działań na rzecz równości szans.

- Działanie 1.1. Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy

- Działanie 1.2. Perspektywy dla młodzieży
- Działanie 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia
- Działanie 1.4. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych
- Działanie 1.5. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka
- Działanie 1.6. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.

Priorytet 2: Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy.

Celem tego Priorytetu jest dostosowanie systemu edukacji i szkoleń do wymagań społeczeństwa opartego na wiedzy i poprawy jakości zatrudnienia poprzez wzrost inwestycji w rozwój zasobów ludzkich, a w szczególności zwiększenie nakładów na wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Realizacja tego Priorytetu ma się przyczynić między innymi do podniesienia poziomu wykształcenia społeczeństwa, zindywidualizowania ścieżek edukacyjnych w celu wyrównywania poziomu wykształcenia i doświadczenia zawodowego uczestników oraz zwiększenie liczby osób dorosłych podnoszących swoje kwalifikacje. Celem Priorytetu jest również promocja edukacji w zakresie przedsiębiorczości, samozatrudnienia i wykorzystania nowoczesnych rozwiązań technologicznych.

- Działanie 2.1. Zwiększenie dostępu do edukacji – promowanie kształcenia ustawicznego
- Działanie 2.2. Podnoszenie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy
- Działanie 2.3. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki.

Priorytet 3: Pomoc techniczna.

Podstawowym celem pomocy technicznej określonej w SPO RZL jest jak najpełniejsze wykorzystanie tego wsparcia dla zapewnienia właściwego zarządzania oraz promocji EFS. Pomoc techniczna uwzględnia wsparcie także partnerów społecznych, uczestniczących w wydatkowaniu środków EFS.

Institucją odpowiedzialną za realizację SPO RZL jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. W ramach SPO RZL rolę beneficjentów końcowych w ramach Priorytetu 1 (dla Działania 1.2 Perspektywy dla młodzieży oraz dla Działania 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia) będą pełnił wojewódzkie urzędy pracy.

Działanie 1.2. - Perspektywy dla młodzieży

Celem działania jest udzielenie możliwie pełnego wsparcia młodzieży, w tym absolwentom wszystkich typów szkół tak, aby nie stawali się i nie pozostawali bezrobotnymi.

Podstawowe działania:

- subsydiowanie zatrudnienia młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem subsydiowania zatrudnienia w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw oraz w trzecim sektorze,
- staże oraz szkolenia mające na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- doradztwo, szkolenia oraz dotacje dla podejmujących własną działalność gospodarczą,
- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy,
- wsparcie realizacji programów specjalnych,
- wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia wśród młodzieży i wykorzystujących nowe technologie,
- wspieranie wolontariatu poprzez finansowanie określonych świadczeń oraz pokrywanie określonych kosztów związanych z pracą wolontariusza.

Do kogo może być kierowana pomoc (Ostateczni Beneficjenci):

- bezrobotna młodzież do 24 roku życia,
- absolwenci wszystkich typów szkół,
- osoby młode do 24 roku życia chcące rozpocząć działalność gospodarczą,
- organizacje pozarządowe, które swoje działania adresują do bezrobotnej lub zagrożonej bezrobociem młodzieży.

Działanie 1.3. - Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

Celem jest ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn.

Podstawowe działania:

- subsydiowanie zatrudnienia,
- doradztwo i szkolenia oraz udzielanie dotacji dla osób samozatrudniających się oraz podejmujących własną działalność gospodarczą,
- szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem indywidualnych planów działań, adresowane w szczególności do osób zagrożonych utratą pracy i bezrobotnych pozostających bez pracy do 24 miesięcy,
- wsparcie realizacji programów specjalnych,

- wsparcie realizacji programów innowacyjnych, w szczególności zawierających nowatorskie podejście do problematyki zwalczania bezrobocia długotrwałego.

Pomoc może być kierowana do (Ostateczni Beneficjenci):

- osoby bezrobotne pozostające bez pracy do 12 miesięcy,
- osoby długotrwale bezrobotne (pozostające bez pracy od 12 do 24 miesięcy).

W celu prawidłowej absorpcji tych środków, podjęto szereg działań ukierunkowanych na wzmocnienie możliwości administracyjnych regionu kujawsko-pomorskiego w zakresie programowania i zarządzania polityką strukturalną.

Za ważny element przygotowań administracji regionalnej do absorpcji EFS należy uznać doświadczenia nabywane przez WUP oraz wielu usługodawców w trakcie realizacji Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich, w szczególności Komponentu B-1, tj. Programu Reorientacji/Przekwalifikowań (lata realizacji 2001-2004). Dużą rolę odgrywają też doświadczenia pracowników WUP nabyte w trakcie przygotowań programów Phare 2001, 2002, 2003 Spójność Społeczno-Gospodarcza w zakresie rozwoju zasobów ludzkich.

Istotną rolę w przygotowaniu administracji samorządowej i partnerów społecznych do absorpcji środków EFS odgrywają doświadczenia zebrane podczas realizacji umowy twinningowej zawartej między naszym województwem a regionami francuskimi: Aquitaine i Midi-Pyrenees. W czasie jej trwania przeprowadzonych zostało wiele szkoleń, warsztatów i seminariów oraz wizyt studyjnych, które pracownikom WUP, powiatowych urzędów pracy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcom pozwoliły nabyć w szerokim zakresie wiedzę związaną z metodologią wdrażania projektów. W szkoleniach na różnych poziomach w ramach umowy twinningowej uczestniczyło ponad 800 osób, przedstawiciele potencjalnych beneficjentów. 15 osób odbyło specjalistyczne szkolenie trenera funduszy strukturalnych. Ważnymi elementami praktycznymi współpracy w ramach ww. umowy, były:

- cykl konsultacji z udziałem ekspertów zagranicznych, w których uczestniczyli przedstawiciele samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych,
- wizyta studyjna delegacji naszego województwa we Francji, w trakcie której zapoznano się z praktycznymi zagadnieniami realizacji regionalnej polityki rozwoju zasobów ludzkich (w tym głównie rozwoju kwalifikacji), ze szczególnym uwzględnieniem realizacji projektów do współfinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2003 r. w siedzibie WUP w Toruniu, odbyło się szereg spotkań o charakterze roboczym z udziałem przedstawicieli UE.

Celem pełniejszego przygotowania do absorpcji EFS pracownicy WUP w Toruniu i powiatowych urzędów pracy uczestniczą w warsztatach oraz szkoleniach dotyczących wdrażania działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, prowadzonych w ramach Krajowego Ośrodka Szkoleniowego EFS. W programach szkoleń znalazły się szczegółowe zagadnienia SPO RZL i ZPORR (między innymi kryteria wyborów projektów, zasady oceny, typy projektów, rodzaje projektodawców, proces wyboru projektów, zasady finansowania).

Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu ściśle współpracują z Ministerstwem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, biorąc czynny udział w pracach nad przygotowaniem ostatecznej formy najważniejszych dokumentów operacyjnych, procedur oraz wniosku aplikacyjnego w ramach SPO RZL i ZPORR w obszarze polityki zatrudnienia – współuczestniczą w opracowywaniu (w ramach tzw. Grupy Roboczej) oraz opiniowaniu ww. dokumentów.

Aby przybliżyć przyszłym projektodawcom instrumenty i rodzaje udzielanego wsparcia w ramach poszczególnych działań SPO RZL oraz ZPORR, na stronie internetowej WUP na bieżąco zamieszczane są najnowsze wersje programów operacyjnych, uzupełnień Programów, wniosku aplikacyjnego wraz z instrukcją jego wypełniania oraz poradnika dla projektodawców.

Przeprowadzony został wstępny cykl spotkań z potencjalnymi projektodawcami, zaznajamiający ich z możliwościami wsparcia ze strony Europejskiego Funduszu Społecznego. W miarę posiadanej wiedzy pracownicy WUP prowadzą również konsultacje i udzielają informacji nt. wdrażania działań, które będą współfinansowane z EFS oraz wypełniania wniosku aplikacyjnego.

W celu zaktywizowania potencjalnych projektodawców z terenu województwa już w połowie 2002 roku opracowano wstępną ankietę projektową (uproszczony wniosek aplikacyjny) dla projektów przewidzianych do współfinansowania z EFS.

Również dla identyfikacji potrzeb w zakresie działań mających na celu rozwój zasobów ludzkich, w bieżącym roku do jednostek samorządów szczebla powiatowego (w ramach ZPORR) oraz kierowników powiatowych urzędów pracy (w ramach SPO RZL) skierowano zaproszenie do składania wstępnych wniosków.

Od początku października br. rozpoczęto wdrażanie nowej struktury organizacyjnej WUP, która powinna zapewnić zdolność tej instytucji do realizacji zadań Beneficjenta Końcowego odpowiedzialnego za realizację działań w ramach SPO RZL i ZPORR. W ramach nowej struktury wyodrębniono nowe jednostki organizacyjne, których zadaniem będzie

wdrażanie programów finansowanych z EFS: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego (w tym dwa Oddziały: Wdrażania SPO RZL oraz Wdrażania ZPORR), Oddział ds. Rozliczeń EFS, Oddział Kontroli i Audytu. Nowa struktura organizacyjna WUP przyjęta została uchwałą Zarządu Województwa w dniu 26 września 2003r.

Rozwój obszarów wiejskich i rolnictwa

Instytucje odpowiedzialne za proces przygotowania do akcesji w zakresie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich (Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) prowadzą działania organizacyjne, informacyjne i szkoleniowe.

Dotyczą one zagadnień związanych z instrumentami wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich po akcesji z UE, upowszechnienia standardów sanitarno-higienicznych i jakościowych, innowacji technicznych i technologicznych w produkcji rolnej, a także programów rolno-środowiskowych.

Instrumenty wsparcia rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, na jakie może liczyć polskie rolnictwo po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej stanowią jedną z dwóch głównych osi tematycznych prowadzonej działalności informacyjnej i szkoleniowej. Obok funkcjonowania poszczególnych rynków i dopłat bezpośrednich szeroko informuje się o możliwościach inwestycyjnych i modernizacyjnych, które będą dostępne w pierwszych latach członkostwa. Podstawowe zasady funkcjonowania poszczególnych funduszy strukturalnych są przybliżane rolnikom od czasu informowania o pomocy przedakcesyjnej i wyjaśniania celów i reguł korzystania z programu SAPARD. Wszystkie zaproponowane i wynegocjowane instrumenty wsparcia były omawiane na szkoleniach masowych, na których zajmowały większość przeznaczonego na te szkolenia czasu. W miarę opracowywania kolejnych przybliżeń obu programów branżowych (SOP i PROW), kolejne wersje były omawiane na seminariach i szkoleniach dla pracowników, a przez nich przekazywane potencjalnym odbiorcom środków pomocowych. Z dużym zainteresowaniem rolników spotykały się od początku zagadnienia rent strukturalnych, zalesień gruntów rolnych i pomoc dla gospodarstw niskotowarowych.

W zakresie zadań samorządu województwa realizowane będą trzy działania wynikające z Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”:

- gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi
- scalanie gruntów
- odnowa wsi i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Na realizację tych działań możemy otrzymać w ramach tego programu ok. 48,51 mln zł. Wdrażaniem tych działań w na poziomie urzędu marszałkowskiego zajmie się nowo tworzony departament aktywizacji obszarów wiejskich.

Szacujemy, że łącznie w ramach SPO „Rolnictwo” otrzymać możemy dla województwa kujawsko-pomorskiego ok. 331 mln zł jednocześnie czynimy starania, aby ta kwota uległa zwiększeniu.

Doświadczenia zdobyte dotychczas w trakcie wdrażania programu SAPARD pozwolą lepiej przygotować się do wykorzystania środków z Funduszy Strukturalnych. Program ten jest ważnym obszarem działań przygotowujących sektor rolnictwa do funkcjonowania w warunkach akcesji z Unią Europejską. Ogółem w ramach tego programu złożono 754 wnioski, na ogólną kwotę dofinansowania 264.457.906 zł. W odniesieniu do działania 1 „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych” złożono - 55 wniosków na ogólną kwotę dofinansowania 47.083.875 zł. Dotychczas 12 beneficjentów (przedsiębiorców) otrzymało refundację poniesionych kosztów na kwotę 5.761.770 zł. Do działania 2 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” złożono 323 wnioski na ogólną kwotę dofinansowania 16.122.453 zł. Obecnie 108 beneficjentów (rolników) otrzymało refundację poniesionych kosztów na kwotę 4.576.619 zł. Natomiast w działaniu 3 „Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich” znajduje się 375 wniosków na ogólną kwotę dofinansowania 201.251.578 zł, a 60 beneficjentów otrzymało refundację poniesionych kosztów na kwotę 24.486.749 zł.

Kolejnym istotnym obszarem będą dopłaty bezpośrednie w rolnictwie. W związku z tym od 18 sierpnia 2003r do 11 września 2003r. odbyły się w woj. kujawsko-pomorskim szkolenia grupy bazowej (zespoły szkolące rolników), tj. pracownicy ODR, RCDRRiOW, ARiMR, Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej i Banków Spółdzielczych.

Przeszkolono ponad 500 osób, które były poddane testowi sprawdzającemu wiedzę w zakresie wypełniania wniosku o wpis do ewidencji producentów i wniosku o przyznanie płatności obszarowych.

Kujawsko-Pomorski Oddział Regionalny ARiMR od 15 października 2003r do 30 marca 2004r na terenie woj. kujawsko-pomorskiego przeprowadzi ok. 2400 spotkań informacyjno-promocyjnych, w celu poinformowania rolników o dopłatach bezpośrednich w rolnictwie i zapoznania z wymaganymi dokumentami.

Rolnicy podczas spotkań informacyjno-promocyjnych, otrzymają bezpłatnie materiały szkoleniowe w postaci:

- broszury informacyjnej o dopłatach bezpośrednich w rolnictwie,

- wniosków, o wpis do ewidencji producentów i o płatność obszarową wraz z instrukcjami,
- kopie z rejestru ewidencji gruntów.

Podczas w/w spotkań informacyjno-promocyjnych, rolnicy mają możliwość praktycznego zapoznania się i wypełnienia obu wniosków na konkretnym przykładzie gospodarstwa.

Szkolenia prowadzą pracownicy ODR, RCDRRiOW, Przedstawiciele Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej, Banków Spółdzielczych i Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR.

Do dnia 27.11.2003r. odbyło się 693 spotkań informacyjno-promocyjnych, w których uczestniczyło 14.186 rolników.

Istotnym elementem jest też System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt. Na terenie woj. Kujawsko-Pomorskiego w ramach masowej akcji kolczykowania bydła oznakowano **436.181** szt. zwierząt w **40.220** gospodarstwach. Najwięcej zakolczykowano zwierząt w powiatach: włocławskim **36.698**, radziejowskim **32.073**, inowrocławskim **34.115** i brodnickim **29.622**. Od 1 kwietnia do czasu zawarcia umów z podmiotem zewnętrznym dokolczykowanie wykonywali zootechnicy biur powiatowych, którzy dokolczykowali **3.547** szt. zwierząt. Od 1 sierpnia w drodze przetargu nieograniczonego wyłoniono 67 podmioty zewnętrzne, z którymi zawarto umowy na dokolczykowanie do końca br. Na dzień 01.12.2003r. dokolczykowano **84.382** zwierząt. Do biur powiatowych posiadacze zwierząt zgłosili **85.662** przemieszczeń zwierząt, **28.412** uboju oraz **4.806** padnięć bydła. Do 1.11.2003r nadano numery dla **39.770** gospodarstw zajmujących się chowem bydła i wysłano do rolników **448.286** paszportów dla bydła.

Trwają przygotowania do wdrożenia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich” w woj. kujawsko-pomorskim na lata 2004-2006. Program ten będzie realizowany w latach 2004-2006 na terenie całego kraju i stanowi jeden z elementów realizacji strategii rozwoju społeczno-gospodarczego w ramach Narodowego Planu Rozwoju. Odbiorcami pomocy Sektorowego Programu Operacyjnego będą podmioty prowadzące działalność rolniczą – rolnicy, prowadzący gospodarstwo rolne (osoby fizyczne i prawne), przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych oraz Lasy Państwowe.

Szacunkowa wysokość środków w mln zł dla woj. kujawsko-pomorskiego

Działania:	Szacunkowa wysokość środków dla beneficjentów woj. kujawsko-pomorskiego na lata 2004-2006.	Szacunkowa roczna wysokość środków dla beneficjentów woj. kujawsko-pomorskiego na lata 2004-2006.	Instytucja wdrażająca działanie.
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych.	118,28	39,43	ARiMR
1.2 Ułatwienie startu młodym rolnikom.	40,95	13,65	ARiMR
1.3 Szkolenia zawodowe.	5,04	1,68	FAPA
1.4 Wsparcie doradztwa rolniczego.	12,06	4,02	FAPA
1.5 Scalanie gruntów rolnych.	4,41	1,49	samorząd województwa
1.6 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi.	31,52	10,51	samorząd województwa
2.1 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochroa dziedzictwa kulturowego.	12,60	4,20	samorząd województwa
2.1 Różnicowanie działalności rolniczej i działalności zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów w rolnictwie.	9,80	3,27	ARiMR
2.3 Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej rolnictwem.	5,60	1,6	ARiMR
2.4 Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą i/lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych.	Nie dotyczy woj. kujawsko-pomorskiego.	Nie dotyczy woj. kujawsko-pomorskiego.	ARiMR
3.1 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych.	90,16	30,05	ARiMR
Pomoc techniczna.	0,96	0,32	
SOP ogółem	331,38	110,22	

Wielkości orientacyjne dla woj. kujawsko-pomorskiego przy założeniu kursu 1euro = 4 zł.

Podejmowane są też działania na rzecz wdrożenia Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w woj. kujawsko-pomorskim na lata 2004-2006

Celem Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) jest wsparcie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i polepszenie kondycji polskich gospodarstw poprzez działania, które będzie realizować ARiMR, plan jest skierowany do rolników, którzy będą mogli skorzystać z bogatej oferty działań nie wymagających współfinansowania ze strony beneficjenta.

Szacunkowa wysokość środków dla woj. kujawsko-pomorskiego na lata 2004-2006w ramach PROW

Działanie:	Szacunkowa wysokość środków dla beneficjentów woj. kujawsko-pomorskiego w mln. euro.	Szacunkowa wysokość środków dla beneficjentów woj. kujawsko-pomorskiego w mln. zł.	Szacunkowa roczna wysokość środków dla beneficjentów woj. kujawsko-pomorskiego w mln. zł.
1. Renty strukturalne	44,16	176,64	58,88
2. Wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych.	8,32	33,28	11,09
3. Obszary o Mniej Korzystnych Warunkach Gospodarowania (ONW, ang. LFA) i obszary podlegające ograniczeniom środowiskowym.	69,20	276,80	92,27
4. Program Rolno-środowiskowy.	17,46	69,84	23,28
5. Zalesianie gruntów rolnych.	4,94	19,76	6,59
6. Wsparcie dostosowań do standardów wspólnotowych.	13,58	54,32	18,11
7. Wsparcie dla grup producentów rolnych.	1,40	5,60	1,87
8. Pomoc techniczna.	1,58	6,32	2,11
9. Uzupełnienie płatności obszarowych	39,56	158,24	52,75
RAZEM	200,20	800,80	266,95

Wielkości orientacyjne dla województwa kujawsko-pomorskiego przy założeniu kursu 1euro = 4 zł.

Koniecznym również jest przeprowadzenie szerokich kampanii informacyjnych, a także odpowiednie przygotowanie potencjalnych odbiorców wsparcia z Programu.

Kujawsko-Pomorski Oddział Regionalny ARiMR wspólnie z ośrodkami doradztwa i Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą realizuje szeroką kampanię informacyjną mającą na celu poinformowanie i przygotowanie rolników naszego regionu do korzystania z dopłat bezpośrednich. Prowadzone są szkolenia sołeckie, których część praktyczna obejmuje wypełnienie przez rolników wniosków o nadanie numeru i o dopłaty powierzchniowe. Poszczególne spotkania sołeckie będą prowadzone wspólnie przez przedstawicieli ośrodków doradztwa oraz banków spółdzielczych.

Ważną sferą działań jest aktywność wydawnicza i pomoc instruktazowa. W ostatnim okresie z różnych form wsparcia skorzystało ok. 66500 osób. Wydano wiele tytułów poświęconych problematyce unijnej skierowanych do środowiska wiejskiego.

Ośrodki Doradztwa Rolniczego Przygotowują się do bieżącego informowania o działaniach wynikających z programów (PROW,SOP) wskazujących na możliwości finansowego wsparcia projektów związanych z rolnictwem i obszarami wiejskimi oraz do indywidualnej pracy z potencjalnymi beneficjentami przy opracowywaniu wniosku.

Rozwój przedsiębiorczości

W zakresie przedsiębiorczości przygotowania do wejścia do Unii Europejskiej rozpoczęły się już kilka lat temu. Głównym celem jest tutaj szeroko pojęte doskonalenie kadr pracowniczych firm sektora małych i średnich przedsiębiorstw w powiązaniu ze wzrostem ich konkurencyjności oraz stworzenie im warunków w zakresie spełniania wymogów stawianych przedsiębiorstwom państw Unii Europejskiej.

Od 1999 r. przy Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. działa **EURO INFO CENTRE**- jako projekt Komisji Europejskiej bezpośrednio przez nią finansowany. Jednostka ta podlega corocznemu audytowi Komisji Europejskiej, uzyskując najwyższą ocenę. EURO INFO CENTRA przygotowuje małe i średnie przedsiębiorstwa do integracji ze strukturami europejskimi i ułatwia dostęp do Jednolitego Rynku Unii Europejskiej.

W strukturze Agencji funkcjonuje **Punkt Konsultacyjno-Doradczy**, udzielający m.in. bezpłatnych konsultacji przedsiębiorcom zainteresowanym pozyskaniem dotacji zamachach organizujący szkolenia. W ramach 40 szkoleń, seminariów, prelekcji poświęconych tematyce programów pomocowych dla MSP zorganizowanych lub współorganizowanych przez Toruńską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. uczestniczyło około 1500 osób reprezentujących sektor MSP oraz samorządy lokalne.

W celu przygotowania MŚP do funkcjonowania w warunkach Jednolitego Rynku przez TARR realizowane były programy finansowane przez fundusze przedakcesyjne:

Phare 2000 – W ramach tego programu funkcjonowało 5 podprojektów:

- Program Promocji Eksportu/złożono 43 wnioski;
- Wprowadzenie do Eksportu/złożono 4 wnioski;
- Innowacje i Technologie/złożono 88 wniosków;
- Wstęp do Jakości/złożono 259 wniosków;
- Przygotowanie do Działań na Rynku Europejskim/złożono 10 wniosków.

Phare 2001 – W ramach tego programu funkcjonują 4 podprojekty:

Fundusz Dotacji Inwestycyjnych, na który województwo kujawsko-pomorskie otrzymało 1 781 000,00 EUR (wszystkie środki są już przyznane). Przedsiębiorcy złożyli w trzech terminach 152 wnioski. Komisja Oceniająca pozytywnie rozpatrzyła 108 wniosków. Do tej pory podpisano 41 umów dotacji (1 przedsiębiorca zrezygnował z dofinansowania), 30 natomiast przygotowano do podpisu. Pozostałe wnioski, które uzyskały pozytywną ocenę oczekują na liście rankingowej na dodatkowe środki.

Program Rozwoju Przedsiębiorstw Internetowych, na który województwo kujawsko-pomorskie otrzymało 268 000,00 EUR. Złożono 4 wnioski, 3 zostały rekomendowane na łączną kwotę 12 740,00 EUR

Program Rozwoju Przedsiębiorstw, na który województwo kujawsko-pomorskie otrzymało 286 000,00 EUR. Na złożonych 19 wniosków, 13 zostało rekomendowanych do wypłaty dotacji, a jej łączna kwota wynosi 42 833,18 EUR

Program Rozwoju Przedsiębiorstw Eksportowych, na który województwo kujawsko-pomorskie otrzymało 337 000,00 EUR. Przedsiębiorcy złożyli 105 wniosków, z których 34 zostały rekomendowane przez Komisję Oceniającą. Łączna kwota przyznanych dotacji w tym programie wynosi 171 826,01 EUR.

Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego przygotowana jest również do wdrożenia programu **Phare 2002**. Obecnie trwa promocja tych programów, a są to w naszym regionie:

Regionalny Program Wsparcia dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (Fundusz Dotacji Inwestycyjnych, Program Rozwoju Przedsiębiorstw Eksportowych, Technologie Informatyczne dla Przedsiębiorstw),

Sektorowy Program Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw i Innowacji (Rozwój i Modernizacja Przedsiębiorstw w Oparciu o Nowe Technologie, Finansowanie Rozwoju Przedsiębiorstw, Wstęp do Jakości, Ścieżka od Innowacji do Biznesu-dotacje na usługi doradcze i inwestycje, Dostęp do Usług Innowacyjnych, Bezpieczeństwo i Higiena Pracy w sektorze MSP).

Ponadto pracownicy Agencji zostali przeszkoleni również w zakresie **Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego i Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw” i „Rozwój Zasobów Ludzkich”**.

Zaprezentowane obszary aktywności oraz wynikający z nich stan zaangażowania w proces przygotowania do integracji z UE wskazuje na złożoność i wielorakie uwarunkowania tego procesu. Jednocześnie analiza sytuacji w naszym województwie i dokonanie stosownych porównań na poziomie krajowym i regionalnym pozwalają na wysunięcie wniosku, iż stan przygotowania województwa kujawsko-pomorskiego do akcesji z UE w omawianym zakresie jest porównywalny z tym, co dzieje się w skali kraju, a w niektórych dziedzinach (np. rozwój zasobów ludzkich) istotnie wyprzedza ten poziom.